

DOI 10.11603/2312-0967.2018.1.8705

ДО 80-РІЧЧЯ ВИДАТНОГО ВЧЕНОГО, ПЕДАГОГА ТА ГРОМАДСЬКОГО ДІЯЧА ІВАНА АНТОНОВИЧА МАЗУРА

Іван Антонович Мазур народився 20 січня 1938 року в селі Гвардійське на Хмельниччині.

Після закінчення школи дорога Івана Мазура пролягла до Одеського фармацевтичного інституту, який в 1959 році перевели до Запоріжжя. Через рік саме тут, у Запоріжжі, він отримав диплом. Закінчивши навчання з відзнакою, І. А. Мазур вирішив пов'язати свою долю з науковим пошуком і створенням лікарських препаратів. Він залишився працювати у рідному виші, де й пройшов шлях від асистента до завідувача кафедри фармацевтичної хімії.

Під керівництвом професора І. А. Мазура відбувалося становлення та розбудова кафедри фармацевтичної хімії Запорізького державного медичного університету. Завдяки його професійним та організаторським здібностям кафедра стала флагманом вітчизняної вищої освіти із підготовки висококваліфікованих фахівців для фармацевтичної галузі, а її наукова діяльність зосереджується на досягненні головної мети – розробці нових, оригінальних, високоєфективних та конкурентоспроможних лікарських засобів.

Вражає титанічна праця колективу кафедри на ниві пошуку нових біологічно активних речовин. Під керівництвом професора І. А. Мазура розроблені та апробовані методики синтезу понад двадцяти класів органічних речовин. Уперше вивчено аномальний перебіг ряду хімічних реакцій органічного синтезу, що має як теоретичну цінність, так і значне прикладне значення для формування нових напрямків синтетичних досліджень. Синтезовано понад дві тисячі нових, раніше не описаних у літературі хімічних сполук гетероциклічної будови, які є носіями різноманітних видів біологічної активності.

У 80-ті роки ХХ століття наукова інтуїція професора І. А. Мазура підказала доцільність поглибленого вивчення властивостей речовини із лабораторним шифром Е-8252 (у подальшому – Тіотриазолін). У 1993 році Фармакологічний комітет України дозволив проведення першої та другої фаз клінічних випробувань препарату. У 1994 році результатом наполегливої праці став дозвіл на клінічне використання «Тіотриазоліну» – першого оригінального українського лікарського засобу. Цей препарат широко застосову-

Іван Антонович Мазур

ють у медичній практиці і фахівці розширюють можливості його застосування у кардіології, неврології, офтальмології, гінекології, травматології, імунології, а також у педіатрії. Лікарі переконалися у дієвості Тіотриазоліну в терапії хворих на інфаркт міокарда, недостатність мозкового кровообігу, хронічний гепатит, ниркові патології, травми та опікові ураження очного яблука, трофічні виразки, кишкові ерозії, ерозії шийки матки тощо. Зараз фармацевтична промисловість України випускає розроблені під керівництвом Івана Антоновича Мазура 1,0 і 2,5 % розчини тіотриазоліну для ін'єкцій, очні краплі, мазь та супозиторії з тіотриазоліном, а також комплексні препарати на основі тіотриазоліну («Тіоцетам», «Тіоцетам форте», «Тіодарон», «Індотрил»). Вагомим здобутком у сфері забезпечення якості вітчизняних ліків є включення до Державної Фармакопеї України монографії на субстанцію «Морфолінію тіазотат» (тіотриазолін), а також її лікарські форми (таблетки, розчин для ін'єкцій).

Професор Іван Мазур є членом редакційних колегій багатьох наукових видань. Саме він стояв біля витоків заснування у ЗДМУ фахового наукового журналу «Актуальні питання фармацевтичної та медичної науки та практики» та був його першим головним редактором. Чималих зусиль доклав Іван Антонович для відкриття у ЗДМУ спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата фармацевтичних наук, тривалий час був її головою. Професор І. А. Мазур – фундатор Фармацевтичної асоціації України та її регіонального Запорізького осередку. Він брав активну участь у створенні Державної Фармакопеї України, а також галузевих стандартів вищої фармацевтичної освіти. Така активна діяльність та небайдужість професора Івана Мазура відзначена низкою почесних титулів і звань – він є заслуженим діячем науки і техніки, академіком АНТК України, відмінником охорони здоров'я, заслуженим винахідником, довічним стипендіатом Президента України, лауреатом Премії Кабінету Міністрів України, а також володарем медалі «За розвиток Запорізького краю».

Важливо, що Іван Антонович не зупиняється на досягнутому, а бере активну участь у розробці нових оригінальних вітчизняних лікарських засобів та ство-

ренні фіксованих комбінацій ліків. На різних стадіях впровадження перебувають препарати під запатентованими назвами «Кардіотрил», «Гіпертрил», «Ангіолін», «Тіотриазид», «Карботрил» та «Аргітрил».

За результатами такої плідної роботи отримано понад 300 патентів України, які захищають наукові розробки від несанкціонованого використання і, звісно ж, підтверджують їх новизну. Розроблені на кафедрі лікарські засоби запатентовані та використовуються за кордоном (Росія, Білорусь, Молдова, Грузія, Азербайджан, Казахстан, Узбекистан, Таджикистан, Китай, Корея). Для узагальнення досвіду використання в медицині лікарських засобів, створених за участі співробітників кафедри фармацевтичної хімії ЗДМУ, а також для окреслення подальших перспектив розвитку за ініціативи професора І. А. Мазура було проведено три Міжнародних науково-практичних конференції та видано понад двадцять монографій.

Професор І. А. Мазур зробив значний внесок у формування науково-педагогічного потенціалу ЗДМУ – він підготував 32 кандидати та 12 докторів наук.

Іван Антонович приділяє значну увагу навчально-методичній роботі, він є блискучим лектором. Під його керівництвом було розроблено належне методичне забезпечення для вивчення всіх дисциплін кафедри фармацевтичної хімії ЗДМУ за принципами Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу. Професор І. А. Мазур брав активну участь у створенні дев'яти навчально-методичних посібників, які одержали грифи Міністерства освіти та науки, а також Міністерства охорони здоров'я України.

Досягнення професора І. А. Мазура в науці, педагогічній та громадській діяльності – приклад для нових поколінь студентів, працівників практичної фармації та науковців.

Колектив кафедри фармацевтичної хімії Запорізького державного медичного університету, редакційна рада журналу «Фармацевтичний часопис», фармацевтична спільнота, друзі та колеги щиро вітають ювіляра та бажають йому міцного здоров'я, родинного щастя, добробуту, благополуччя, життєвого оптимізму, нових звершень та творчої наснаги!